

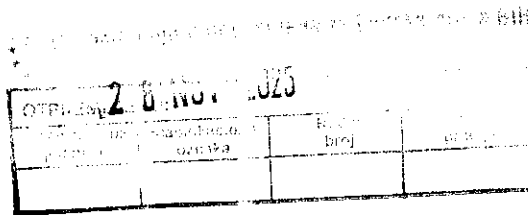

Broj: Ž-BL-05-757/25

Dana: 18. novembra 2025.

Broj preporuke: P - 365 /25

Grad Široki Brijeg
Fra Didaka Buntića 11
Široki Brijeg 88220
n/r gradonačelnika

Udruženje građana „NDNM“ Tuzla
udruzenje.ndnm@gmail.com

P R E P O R U K A
Gradu Široki Brijeg
u vezi sa žalbom Udruženja građana „NDNM“ iz Tuzle

I. UVOD

Instituciji ombudsmena/ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija Ombudsmena), dana 26.09.2025. godine, obratilo se Udruženje građana „NDNM“ iz Tuzle (u daljem tekstu: podnosilac žalbe).

Podnosilac žalbe kao odgovornu stranu označio je Grad Široki Brijeg, a u vezi navodne povrede prava na pristup informacijama.

Žalba je registrovana pod gore navedenim brojem i razmatrana je u okviru Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine i Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine¹.

II. ČINJENIČNO STANJE

Podnosilac žalbe navodi da je dana 20.08.2025. godine Gradu Široki Brijeg uputio zahtev za pristup informacijama, u kojem traži sljedeće informacije:

- *Ukupni troškovi i detaljan troškovnik po stavkama i po svakoj MZ: izvor finansiranja i akti odobrenja;*
- *Procedura i pravila provođenja izbora; sastav i rješenja o imenovanju nadležnih komisija/odбора: program obuka;*
- *Kronološki pregled prethodnih radnji sa tačnim datumima: vrijeme potrebno za organizovanje prvih izbora u aktuelnom ciklusu;*

¹ „Službene novine FBiH“ br. 32/01 i 48/11

- Svi relevantni akti (odluke, pravilnici, uputstva, obrasci zapisnika, zbirni zapisnici, konačni rezultati);
- Dokumentacija o nabavkama/ugovorima povezanim s izborima (spisak postupaka, vrijednosti, ugovori);
- Dokazi o javnom informisanju i transparentnosti; evidencije posmatrača i prigovora/odluka;
- Konačni rezultati po MZ i statistika (izlaznost, važeći/nevažeći). u otvorenom formatu (CSV/XLS);
- Popis pravnih osnova (statut, odluke GV. pravilnici) s naznakom službenih glasila i datuma.

Kako na akt od 20.08.2025. godine nije dostavljen odgovor, podnosilac žalbe je 10.09.2025. godine uputio urgenciju odgovornoj strani. Prema njegovim navodima, do danas nije dobio odgovor na predmetni zahtjev, zbog čega traži intervenciju Institucije Ombudsmena radi ostvarivanja svojih prava.

U prilog svojim tvrdnjama podnosilac žalbe dostavio je kopije sljedećih dokumenata:

1. Zahtev za pristup informacijama od dana 20.08.2025.godine;
2. Urgencija od dana 10.09.2025. godine.

Povodom podnijete žalbe, a u cilju ispitivanja navoda iz iste, Ombudsmen Bosne i Hercegovine je shodno članu 22. Pravila postupka Institucije ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 104/11), dana 30.09.2025. godine, pokrenuo istražni postupak i zatražio izjašnjenje od Grada Široki Brijeg.

Aktom broj: 03-420/25 od 07.10.2025. godine, Grad Široki Brijeg je dostavio odgovor na navode iz žalbe. U svom izjašnjenju navodi da se obratio podnosiocu žalbe povodom predmetnog zahtjeva za pristup informacijama, aktom broj: 03-420/25 od 17. 09. 2025. godine, postupajući shodno Zakonu o upravnom postupku. Tim aktom je od podnosioca žalbe zatraženo da svoj zahtjev za pristup informacijama uskladi s članom 11. stav 2. Zakona o slobodnom pristupu informacijama, koji propisuje da zahtjev mora sadržavati dovoljno podataka o prirodi i/ili sadržaju informacije, kako bi se javnom organu omogućilo da uz razuman napor pronađe traženu informaciju, budući da prvobitni zahtjev nije bio na taj način formuliran. Tom prilikom, podnosilac žalbe je obaviješten da za pojedine tražene informacije, naročito one koje zahtijevaju određenu obradu, analizu ili objedinjavanje podataka iz više izvora, ne postoji jedinstven dokument koji sadrži takve konsolidirane informacije. Takođe je istaknuto da javni organ, u smislu Zakona, nije obavezan izrađivati nove dokumente, analize ili statističke prikaze koji ne postoje u trenutku podnošenja zahtjeva. Prema navodima iz Izjašnjenja, nakon toga je podnosilac žalbe ponovo dostavio dopis u kojem je ponovio svoj zahtjev, navodeći da je isti jasan i precizan, iako ni tada nije naveo ključne podatke, poput godine na koju se tražene finansijske informacije odnose. Odgovorna strana dodaje da je, postupajući u dobroj vjeri i uz vlastiti angažman, pretražila dostupne izvore te podnosiocu žalbe dana 01. 10. 2025. godine uputila dopis broj: 03-420/25 kojim su dostavljene poveznice na sve relevantne i javno dostupne informacije. Riječ je o podacima, uključujući opšte akte, odluke i druge pravne osnove, koji su već objavljeni u službenim glasilima u skladu s načelom proaktivne objave informacija. Grad Široki Brijeg zaključuje da je time učinjeno sve što je bilo moguće u okviru zakonskih ovlaštenja i raspoloživih kapaciteta javnog organa kako bi se udovoljilo zahtjevu, uprkos njegovoj nedovoljnoj preciznosti.

U prilogu predmetnog izjašnjenja dostavljena je kopija sljedećih dokumenata:

1. Zahtjev za pristup informacijama „NDNM“;

2. Urgencija za rješavanje zahtjeva „NDNM“;
3. Obavijest o dopuni broj 03-420/24 od 17. 09. 2025. godine;
4. Izjašnjenje na obavijest od dopuni „NDNM“;
5. Dostava informacija broj 03-420/24 od 01. 10. 2025 godine.

Kopija pomenutog izjašnjenja proslijeđena je podnosiocu žalbe na uvid i komentar.

Elektronskom poštom od 15. oktobra 2025. godine, podnosilac žalbe dostavio je traženi komentar, u kojem navodi da je iz priloženog očigledno da odgovor nije dostavljen u zakonom propisanoj formi, te da sadrži paušalne informacije.

III- RELEVANTNO ZAKONODAVSTVO

• MEĐUNARODNI STANDARDI

Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 10.

Sloboda izražavanja

Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj članak ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

Opšta deklaracija o pravima čovjeka i građanina

Član 19.

Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. To pravo obuhvata slobodu zadržavanja mišljenja bez vanjskih pritisaka te slobodu traženja, primanja i širenja informacija i ideja putem bilo kojeg sredstva javnog priopćavanja i bez obzira na granice.

Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima

Član 19.

2. Svako ima pravo na slobodu izražavanja; to pravo obuhvata slobodu da traži, dobija i širi informacije i misli svake vrste, bez obzira na granice, bilo usmeno, pismeno, štampom ili u umjetničkoj formi, ili bilo kojim drugim sredstvom po svom izboru.

3. Vršenje prava predviđenih u stavu 2. ovog člana nosi sa sobom posebne dužnosti i odgovornosti. Zbog toga se ono može podvrgći određenim ograničenjima koja moraju biti utvrđena zakonom i biti neophodna:

- a) za poštovanje prava ili ugleda drugih lica;*
- b) za zaštitu državne sigurnosti ili javnog reda, ili javnog zdravlja ili morala*

• ZAKONODAVSTVO BIH

a) Zakon o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine

Član 4.

Pravo pristupa

Svaka fizička i pravna osoba ima pravo pristupa informacijama koje su pod kontrolom javnog organa, a svaki javni organ ima odgovarajuću obavezu da te informacije priopći. Pravo pristupa informacijama može biti ograničeno samo na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

Član 14.

Postupanje nadležnog javnog organa nakon prijema zahtjeva

(1) Nakon prijema zahtjeva za pristup informaciji nadležni javni organ poduzima sve potrebne radnje da pribavi traženu informaciju i razmatra sve činjenice i okolnosti od značaja za rješavanje zahtjeva.

(2) Kada nadležni javni organ odobri pristup informaciji u cjelosti ili djelomično, rješenje o tome dostavlja podnosiocu zahtjeva. Navedeno rješenje sadrži: 1) obavještenje o mogućnosti osobnog pristupa informaciji u prostorijama nadležnog javnog organa i 2) obavještenje o mogućnosti umnožavanja informacije i o troškovima umnožavanja, uz napomenu da se umnožavanje informacije omogućava nakon izvršene uplate. Kada je umnožavanje informacije neuobičajeno složeno ili dugotrajno, umnožavanje se omogućava podnosiocu zahtjeva u vrijeme koje je prihvatljivo i za podnosioca zahtjeva i za nadležni javni organ i/ili 3) priloženu kopiju tražene informacije, kada se ista osigurava besplatno u smislu člana 16. ovog zakona. (3) Ako nadležni javni organ odbije pristup informaciji u cjelosti ili djelimično podnosilac zahtjeva se obavještava rješenjem koje sadrži: 1) zakonski osnov izuzeća informacije u smislu ovog zakona, uključujući sva materijalna pitanja važna za donošenje rješenja uzimajući u obzir faktor javnog interesa, i 2) pouku o pravu na prigovor, naznaku adresu organa kojem se prigovor podnosi, rok i troškove za podnošenje prigovora.

(4) Nezadovoljna stranka može protiv rješenja iz stava (3) ovog člana podnijeti prigovor rukovodiocu organa u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(5) Rješenje doneseno po prigovoru iz stava (4) ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

(6) Rješenja iz st. 2. i 3. ovoga člana dostavljaju se što je prije moguće, a najkasnije 15 dana od dana prijema zahtjeva. Za zahtjeve koji se obrađuju u smislu člana 7. i/ili člana 9. stav 3. ovog zakona rok od 15 dana produžava se u skladu rokovima utvrđenim tim odredbama. Nadležni javni organ, po hitnom postupku, pismeno obavještava podnosioca zahtjeva o produžetku roka, kao i o razlozima tog produženja.

d) Zakon o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine²

Član 1. stav 1.

„Ombudsmen za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promoviranja dobre uprave i vladavine prava, zaštite prava i sloboda fizičkih i pravnih lica, kako je garantirano posebno Ustavom BiH i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku tog Ustava koja će s tim u vezi nadgledati aktivnosti Institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i Brčko Distrikta u skladu sa odredbama ovog Zakona.“

Član 32. stav 1.

„Ombudsmen može dati preporuke organima vlasti u Bosni i Hercegovini...“

Član 32. stav 4.

„Kada, nakon razmatranja predmeta, ombudsmen ustanovi da način na koji je zakon primijenjen vodi nepravničnim rezultatima, on može uputiti nadležnom organu preporuke koje bi dovele do pravičnog rješenja situacije predmetnog pojedinca ...“

² "Službeni glasnik BiH" br. 32/00, 19/02, 35/04, 32/06 i 61/23

III- MIŠLJENJE OMBUDSMENA BOSNE I HERCEGOVINE

Zakonom o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine predviđeno je da ombudsmeni mogu reagovati u slučaju kada osnovano sumnjaju da način na koji su primjenjeni Zakon i međunarodni dokumenti o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda vodi nepravilnim rezultatima.

Osnovi sumnje na kršenja ljudskih prava, po ocjeni Ombudsmena Bosne i Hercegovine u konkretnom slučaju, odnose se na povredu prava na pristup informacijama, a u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.

Žalba je razmatrana u svjetlu člana 10. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, člana 19. Univerzalne deklaracije o pravima čovjeka, člana 19. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, čl. 4. i 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine.

Najprije, ombudsmeni žele ukazati na odredbe Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine (član 4.) koje propisuju da svako fizičko i pravno lice ima pravo pristupa informacijama, da je obaveza svakog javnog organa da informacije koje su u njegovom posjedu saopšti, te da ovo pravo može biti ograničeno samo na način i pod uslovima utvrđenim Zakona. Takođe, bitno je napomenuti i da su nadležni organi obavezni poduzeti sve potrebne radnje u cilju saopštavanja traženih informacija koje su u posjedu nadležnog organa.

Ističemo da je članom 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine propisano postupanje nadležnih javnih organa nakon prijema zahtjeva za pristup informacijama koji je dužan poduzeti sve potrebne radnje u cilju saopštavanja traženih informacija koje su u posjedu nadležnog organa, da je ZoSPI *lex specialis* u odnosu na druge zakone, kao i da u slučaju odbijanja i odobravanja pristupa informacijama, podnosiocu žalbe mora biti dostavljeno rješenje, koje treba da sadrži, pored ostalih elemenata i pouku o pravnom lijeku, kako bi žalitelj mogao ostvariti pravo na korištenje pravnih lijekova.

Na osnovu dokumentacije pribavljene tokom provedene istrage, a koja se nalazi u spisu predmeta, Ombudsmeni Bosne i Hercegovine su utvrdili da u konkretnom slučaju Grad Široki Brijeg nije postupio u skladu sa odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, na način da je prekršen član 14. tog Zakona.

U konkretnom slučaju nesporno je to da se podnosilac žalbe u nekoliko navrata obraćao Gradu Široki Brijeg zahtjevom za pristup informacijama. Postupajući po pomenutom zahtjevu, Grad Široki Brijeg dostavio je informacije aktom broj: 03-420/24 od 01. 10. 2025 godine.

Sumirajući žalbene navode podnosioca žalbe kao i dostavljeno izjašnjenje odgovorne strane, proizilazi da Grad Široki Brijeg u konkretnom slučaju nije postupio u skladu sa članom 14. Zakona o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, budući da o podnesenom zahtjevu nije odlučio u formi rješenja na koje bi eventualno nezadovoljna strana mogla izjaviti efikasan pravni lijek, a što je vidljivo iz sadržine akta broj: 03-420/24 od 01. 10. 2025 godine. Osim toga, navedeni akt nije donesen blagovremeno, što i odgovorna strana navodi u izjašnjenju dostavljenom ombudsmenima. Na taj način podnosiocu žalbe povrijeđeno je pravo na pristup informacijama.

Dakle, Ombudsmeni Bosne i Hercegovine ukazuju da je odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama Federacije Bosne i Hercegovine jasno propisan postupak odlučivanja po zahtjevima za pristup informacijama. Kako je već prethodno navedeno, članom 14. Zakona propisano je da javni organ o zahtjevu odlučuje rješenjem kojim se odobrava ili odbija, u cijelosti ili djelimično, pristup traženim informacijama. U konkretnom slučaju, takvo rješenje po zahtjevu podnosioca žalbe nije doneseno. Shodno tome, Ombudsmeni Bosne i Hercegovine napominju da u oba slučaja, dakle, i u slučaju kada nadležni javno tijelo odobrava i kada odbija pristup informacijama, djelimično ili u cijelosti, nadležno javno tijelo donosi pismeno rješenje koje dostavlja i podnosiocu zahtjeva.

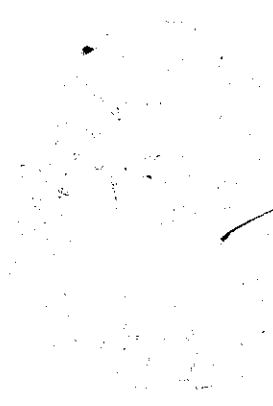
Ombudsmeni Bosne i Hercegovine, imajući u vidu sve naprijed izneseno, a u svrhu otklanjanja uočenih povreda ljudskih prava zaštićenih Ustavom Bosne i Hercegovine i

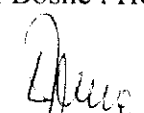
međunarodnim sporazumima koji čine sastavni dio Ustava, na osnovu članom 32. Zakona o Ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine, donose sljedeću:

PREPORUKU
Gradonačelniku Grada Široki Brijeg

1. Da odmah po prijemu preporuke u skladu sa Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine razmotri zahtjev za pristup informacijama Udruženja građana „NDNM“ iz Tuzle i u smislu člana 14. navedenog Zakona donese rješenje o pristupu informacijama;
2. Da u roku od 20 dana računajući od dana prijema preporuke obavijesti Ombudsmene Bosne i Hercegovine o preduzetim aktivnostima na njenoj realizaciji;

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine:

Nives Jukić

dr Nevenko Vranješ

dr Jasminka Džumhur